

Metody wspierające samodzielność dziecka

- ✓ Dlaczego nie pozwalamy dzieciom na samodzielność?
 - ✓ Jak powinno odbywać się wspieranie samodzielności dziecka?
 - ✓ Propozycje zabaw wspierające samodzielność dziecka
-

W pewnym wieku dzieci pragną podejmować wyzwania. Próbują funkcjonować na własnych zasadach i nie prosić o pomoc dorosłych. Odczuwają ogromną potrzebę działania samodzielnie i osiągnięcia sukcesów. Rolą opiekuna jest wówczas wspierać je i nie wyręczać, lecz asystować. Nie jest to zadanie łatwe, dlatego też warto poznać kilka zasad, którymi należy się kierować, by rozwijać w dziecku upragnioną samodzielność.

Dlaczego nie pozwalamy dzieciom na samodzielność?

Najczęstszym powodem jest:

- ✓ strach – troska przede wszystkim o bezpieczeństwo dziecka, wysyłamy konieczne komunikaty by je ochronić
- ✓ obawa, że coś popsuje
- ✓ pewność, że coś wykonamy lepiej, sprawniej „ja ci pomogę, ja to zrobię, to będzie szybciej, dokładniej” – najczęściej wtedy, gdy się śpieszymy, lecz ten pośpiech staje się często regułą,

- ✓ obawa, że jak mu się nie uda, to będzie mu smutno, w razie porażki szybko się zrazi lub będzie płakało,
- ✓ przekonanie, że jest jeszcze małe, ma jeszcze czas i nie musi nic robić

Powyższe zdania na co dzień słyszy przedszkolak. Nadmiernie troskliwi dorośli pragną uchronić swoje dzieci przed wszelkimi trudnymi sytuacjami i negatywnymi emocjami. Stąd bierze się skłonność do wyręczania przedszkolaków. Najpierw dotyczy to czynności samoobsługowych (dopinanie samodzielnie zapiętych kurtek, poprawianie czapek, zakładanie butów itp.), później rzecz podobnie ma się w przypadku samodzielnego poszukiwania rozwiązania problemów dziecka.

Jak powinno odbywać się wspieranie samodzielności dziecka?

Wspieranie przez osobę dorosłą samodzielności dziecka odbywa się poprzez:

- ✓ budowanie bezpiecznej relacji z dzieckiem
- ✓ budowanie poczucia wartości dziecka poprzez docenianie, chwalenie,
- ✓ okazywanie szacunku dla wysiłku dziecka
- ✓ wyznaczanie swoich granic i respektowanie granic dziecka
- ✓ mówienie o własnych uczuciach i oczekiwaniach
- ✓ dawanie dziecku możliwości wyboru; ;
- ✓ uważne słuchanie dziecka
- ✓ nie wyręczanie i nie spieszenie się z daniem rozwiązania, pomocy
- ✓ umiejętnym wycofywaniem swojej pomocy, obecności w miarę postępów i konsekwencji zachowań

Nauka samodzielnego jedzenia

Początkowo trzylatek może mieć trudności z utrzymaniem łyżki i widelca, często się brudzi i wylewa. W tym okresie ważne jest aby dziecko nie zniechęcało się i próbowało samodzielnie jeść, dlatego nie wyręczamy dziecka, a pokazujemy w atmosferze wspierającej jak sobie radzić. Nigdy nie karzemy i nie krzyczymy na dziecko za nieudane próby, wolne tempo jedzenia i niezgrabne ruchy. Chwalimy kiedy samodzielnie zjadło.

Nauka ubierania się

Podczas samodzielnego ubierania dziecko ćwiczy nie tylko umiejętności samoobsługowe i swoją niezależność, ale również motorykę dużą i małą (np. przy zakładaniu spodni/ sweterka, rozpinaniu guzików), koordynację pracy obu rąk (zakładanie skarpetek, bucików), czy koncentracji uwagi i koordynacji ruchów ręki i oczu (wiązanie bucików, zapinanie guzików, suwaka itp.). Ubierając i rozbierając dzieci zabieramy im możliwość ćwiczenia szeregu umiejętności, które przekładają się na sprawności ruchowe czy grafomotoryczne dziecka.

Nauka higieny

W wieku przedszkolnym dziecko nabywa umiejętności sygnalizowania potrzeby fizjologicznej, korzystania z toalety, używania papieru toaletowego i mycia rąk zawsze po skorzystaniu z toalety, przyjsciu ze spaceru i przed posiłkami. Po posiłkach prócz namydlenia rączek czeka maluszka mycie buzi i ząbków. Poza samymi czynnościami higienicznymi dziecko musi wykonać szereg innych im towarzyszących, jak: podciąganie rękawów, odkręcenie i zakręcenie kranu, wyciśnięcie pasty, zakręcenie tubki z pastą.

Nauka posługiwania się przyborami plastycznymi

Malowanie, lepienie z plasteliny, wydzieranie, kolorowanie, rysowanie kredkami, wyklejanie to niezbędne czynności w rozwoju motoryki małej i kształtowaniu umiejętności grafomotorycznych. Bez

odpowiedniej ilości tego typu doświadczeń ręka przedszkolaka nie będzie przygotowana do późniejszej nauki pisanie.

Propozycje zabaw wspierające samodzielność dziecka

Propozycje zabaw rozwijających samodzielność dzieci:

- ✓ Zbuduj zamek, który ma.... Dziecko samodzielnie konstruuje z klocków zamek, który ma np. trzy wieże lub cztery bramy.
 - ✓ Podróże z Krakowa- zabawa z mapą. Dzieci mierzą odległość z Krakowa do różnych miast przy użyciu patyczka. Zapisują swoje pomiary, a następnie określają do którego miasta jest najbliżej/ najdalej.
 - ✓ Wiosenny obrazek- samodzielne działanie twórcze dzieci. Należy przygotować dzieciom materiały, do wykorzystania wiosennego pejzażu. Dziecko tworzy pracę wg własnego pomysłu, samodzielnie wybierając materiały.
-

Źródła:

- ✓ <http://pp12.pl/rozwijanie-samodzielności-u-przedszkolaków-3/>
- ✓ <https://mp5.um.pulawy.pl/rozwijanie-samodzielności-u-dzieci/>
- ✓ <http://rodziceidzieci.com/rozwijanie-samodzielności-dziecka-joanna-stepinska>
- ✓ http://www.pp7.oodn.pl/porady/Rozwijanie_samodzielności_u_dziecka_w_wieku_przedszkolnym.pdf